

OBERSTEN OG BROBYGGEREN

OBERSTEN OG BROBYGGEREN

Spændende historie om Obersten og Brobyggeren, to pionérer, der i 1800-tallet var med til at forbedre vejnettet i Jylland.

Vidste du, at Dagmarbroen er en af omkring 30 hvælvede broer, der blev opført i 1800-tallet, da man anlagde nye hovedlandeveje i Danmark? Anlæggelsen af "chausséen" - den jyske hovedlandevej fra Kolding til Frederikshavn i 1800-tallet var en gigantisk pioneropgave, der blev ledet af et særligt Vejkorps. Oberst Gottfried Rosenberg var Vejmester, og omkring 1830 valgte han at bosætte sig i Skanderborg, hvor han mødte den unge bygmester Frederik Møller. Det blev til et samarbejde om opførelse af omkring 30 hvælvede broer langs den Østjyske Hovedlandevej.

De to Brobisser, Niels Henrik Petersen og Torsten Klein Mikkelsen fortalte om broerne i Skanderborg og om Obersten og Brobyggeren - den sidste var også kendt som Den Stridbare Brobygger. Blandt deres andre projekter var også medvirken til at lave kongemonumentet på Slotsbanken i Skanderborg, hvor vognen med forspand på 32 heste løb løbsk, og hjulene brød i brand, da sokkelstenen på 17 tons kørte ned ad Ladegårdsbakken.

Foredraget var lavet i samarbejde med Dagmars brobisser, som er en græsrodsbevægelse med ca. 300 medlemmer, stiftet den 20. marts 2020. Brobisserne vil genskabe den fredede historiske Dagmarbro i Skanderborg i samarbejde med Skanderborg Kommune, Kulturministeriet, Slots- og Kulturstyren (SLKS), lokale foreninger, enkeltpersoner og sponsorer.

DAGMARBROEN

"Intet er mere nødvendigt end gode havne og gode veje for afsætning af råvarer, såvel som af fabriksfremstillede varer og manufakturer både i og uden for riget".

Sådan forklarende den danske regering i 1793 hvorfor, den satte gang i bygningen af et landsdækkende net af chausséveje.

I 1830'erne kom turen til Skanderborg, hvor en chaussé skulle føres gennem Dyrehaven fra Horsens. Vejen skulle være fast og holdbar med grøfter på begge sider og afgrænset med vejtræer, og der skulle opsættes milepæle for hver halve og kvarter mil. Bygmester Frederik Møller fra Skanderborg fik til opgave at føre vejen over vandløbene ved etablering af broer. En af broerne er Dagmarbroen, der forbinder Slotsholmen med Skanderborg over vandløbet mellem Storesø og Lillesø.

Horsensvej gennem Dyrehaven var en del af anlægget sammen med den store milepæl ved Dyrehaven. Den hvælvede kampestensbro blev først benævnt Skanderborg Slots Bro, men den blev i respekt for Frederik 8. døbt Frederiksbro. Ved siden af opførtes i 1869 en træbro, hvor den første turbaad på Skanderborg Sø - hjulbaaden Dagmar - fik sin plads. Træbroen kaldtes derfor Dagmars Bro, men efterhånden gled navnet over på vejbroen, som altså af borgerne blev døbt Dagmarbroen. Lige nord for broen lå en af byens 3 byporte, Sønderport, med en lille toldbygning, som i 1837 blev erstattet af et grundmuret bygning. På broens nordlige side lå i 1900 tallets første halvdel en købmandsforretning kaldet købmanden "ved verdens ende".

SWEND
WAS THERE